

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Canon XXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

nam. 2. Hodie tamen hujusmodi reservationes pro certa persona fieri non possunt per Legatum à Latere juxta dispositionem Tridentini *sess. 24. de reform. cap. 19.* licet fieri possint in genere.

Non potest tamen idem Legatus reservare, & liberè conferre Beneficia juspatronatus laicalis nisi istud competat Laico ex Privilegio, aut ex præscriptione. Etenim si ei competat ex privilegio, & præscriptione, & non ex fundatione, constructione, aut dotatione, potest ipsi ju-

ri patronatus Laicorum derogare. *Gravett. conf. 63. num. 6. par. 1. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 3. quest. 8. art. 3. Alexand. conf. 74. tom. 4. Federic. de sen. conf. 65.*

3 Minusque valet sibi reservare, & liberè conferre Beneficia de jurepatronatus mixto, quia juspatronatus mixtum reputatur merè laicale. *Barbos. hic num. 4. Gemin. super 6. decretal. cap. unic. de jurepat. §. Verum num. 10. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 10. n. 72. & seqq.*

C A N O N X X X I

INNOCENTIUS III.

Aurien. Episcopo.

Postulasti per Sedem Apostolicam edoceri, ut cùm Rectores Parochialium Ecclesiarum quosdam præsentent ad suarum Ecclesiarum titulos ordinandos, utrum electio talium ad ipsos Rectores pertineat, vel etiam ad Patronos, & si in his Patronorum non est requirendus assensus, utrum jus illis salvum maneat eligendi, ut cùm ipsas Ecclesias vacare contigerit, intitulatis hujusmodi non sint alii præferendi? Ad quod breviter respondemus, quod per intitulationem hujusmodi, nullum Patronis præjudicium generatur, quin possint alios ad illas Ecclesias cùm vacaverint præsentare: nisi de Patronorum processisset assensu.

C O M M E N T A R I U M .

Ex hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 30. sequentes deducuntur conclusiones.

Prima -- RECTOR ECCLESIE PAROCHIALIS POTEST ELIGERE PRO EJUS SERVITIO, ET PRÆSENTARE CLE-
RICOS ORDINANDOS AD TITULUM SUÆ ECCLESIE, ETIAM SINE CONSENSU, ET INVITO PATRONO, QUI OR-
DINATI, ET INTITULATI IN EA ECCLESIA AD PRÆSENTATIONEM RECTORIS, NON HABENT ULLUM JUS IN
ILLA PRÆTER JUS ALIMENTORUM.

Secunda -- PATRONUS SI NON CONSENTIT HUIUSMODI INTITULATIONI FACTÆ AD PRÆSENTATIONEM RE-
CTORIS IN ORDINE AD HABENDA ALIMENTA IN CASU INOPIÆ, PRÆFERTUR INTITULATIS, ET ORDINATIS,
ET POSTQUAM VACAVERIT ECCLESIA POTEST REMOVERE INTITULATOS, ET PRÆSENTARE AD ILLUM QUEM-
CUMQUE VOLUERIT. SI VERO CONSENTIT DICTÆ INTITULATIONI, ET ORDINATIONI IN CASU INOPIÆ NON
PRÆFERTUR INTITULATIS, NEC POSTQUAM VACAVERIT ECCLESIA, POTEST ILLOS REMOVERE, ET TENE-
TUR DE HONESTATE ILLOS PRÆSENTARE. Ità *Gloss.*, *Innoc.*, *Abb.*, *Anan.*, *Butr.*, *Barbos.*, *Gonzal.* *hic Lambertin. de jurepat. lib. 3. quest. 5. art. 6.*, & *7. Covarr. practic. quest. lib. unic. cap. 36. num. 10. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 3. num. 38. versic. similiter. Rot. in*

Pars II.

Gggg 2

Pu.

Puteolana jurisdictionis 3. Julii 1705. S. Respectu, & S. Minime coram R. P. D. Lancetta, & consonat alter Textus in Can. Illud 7. quest. 1. ubi demandatur Rectorem Ecclesiæ habere aliquem adiutorem secum, qui Divina Officia, & cæpta Sacramenta expleat, si eidem Rectori aliqua necessitas ingruerit ibi -- Illud Divini oraculi monentis singuli præcaventes, quod scribitur (væ soli qui cum ceciderit, non habet sublevamen) summopere verendum nobis est, & cavendum nè horis illis, atque temporibus, quibus Domino psallitur, vel Sacrificatur, unicuique Divinis singulariter Officiis insistenti perniciose passio, vel corporis qualibet in valetudo occurrat, quæ aut corpus subito subruat, aut mentem alienatione, vel terrore confundat. Pro hujusmodi ergo casibus præcaventes, necessarium duximus instituire, ut ubi temporis, vel loci, sive cleri copia suffragatur, habeat quisquis illic canens Deo, atque sacrificans post se vicinis solaminis adiutorem, ut si aliquo casu ille, qui officia impleturus accedit, turbatus fuerit, vel ad tertiam elisus à tergo semper habeat, qui ejus vicem exequatur intrepidus --

Ratio autem principalis conclusionis defumitur ex Textu in cap. *Proposuit de filiis Presbyteror.* quia nimirum Rector Ecclesiæ Parochialis nequit Missarum solemnia, & alia Divina Officia celebrare sine alicujus Clerici, & Ministri adjutorio; qui eum adjuvet in extendis Divinis ibi -- *Proposuit nobis R. Lator presentium*, quod cum ad Ecclesiam de Saleb à Domino fundi fuerit presentatus, tu curam Animarum noluisse sibi committere pro eo, quod esset filius Sacerdotis; *Ceterum quia indignum est, ut ipse postquam est in Subdiaconum ordinatus, omnino debeat Ecclesiastici beneficii provisione carere; mandamus quatenus aliquem honestum Presbyterum cum assensu ejusdem Clerici invenire studeas, qui Ecclesiæ serviat supradictæ &c.* Non enim solus Presbyter Missarum solemnia, vel alia Divina Officia potest sine Ministri suffragio celebrare -- Et ideo Rector potest assumere Coadjutorem secum, seu presentare Clericum ordinandum ad titulum suæ Ecclesiæ; pro hujus servitio; Quæ quidem presentatio nullatenus est præjudicialis Patrono, si iste non consentit hujusmodi intitulationi factæ ad presentationem Rectoris, quia est presentatio ad ordinem, & ad intitulationem, seu ut Clericus ordinetur ad titulum suæ Ecclesiæ, vel ut in subsidium, ut cum eo Divinum Officium celebret, & ministeria Religionis impendat, non verò est presentatio ad institutionem, quæ fit jurepatronatus, seu ut Clericus instituat in Ecclesia, ut innuit *Franciscus de Roye in Prolegomena ad tit. de jurepat. cap. 20. in fin. & in Comment. ad hunc Canonem S. In cap. nostro.* Adeo Patronus non obstante hac presentatione Clerici ordinandi facta per Rectorem; hoc defuncto non tenetur dictum Clericum intitulationem presentare ad Ecclesiam vacantem, sed potest illum remove, & quemcumque voluerit ad illam presentare; secus si consentiat intitulationi, tunc enim fit ei præjudicium, quia postea tenetur de honestate illum presentare. *Gloss. hic verb. utrum electio.*

Quoad has conclusiones examinantur infrascripti Casus:

ARGUMENTUM.

Electio Sacristæ, Clerici inservientis Missis, ac deputatio Cappellani in Coadjutorem in Ecclesia Parochiali Patronali, casu quo Parochus nequeat per se ipsum adimplere onera Parochiæ, ad quem spectet, & an Patronus condemnari possit ad assignandum eidem Coadjutori congruam?

SUMMARIUM.

- 1 *Episcopus fundatam habet intentionem occurrendi necessitatibus Ecclesiarum propriae Diœcesis. Intellige ut num. 5.*
- 2 *Electio Sacristæ, Clerici inservientis Missis, ac deputatio Coadjutoris, seu Vicarii temporanei in propria Parochia spectat ad Parochum.*
- 3 *Parochus potest sibi deputare Coadjutorem in cura Animarum non solum sine licentia Episcopi, sed etiam sine consensu Patroni.*
- 4 *Episcopus habet jus cogendi Parochum ad assumendum sibi coadjutorem in casu, quo ipse nequeat per se adimplere onera Parochiæ, & num. 11.*
- 6 *Refertur resolutio Sac. Congregationis Concilii*

- cilii in Tridentina deputationis Coadju-
toris.
- 7 Coadjutor, seu Vicarius temporaneus ne-
quit impedire Parochum nè exerceat fun-
ctiones Parochiales in Parochia, nec potest
lucrari emolumenta Parochialia. Intelli-
lige ut ibi.
- 8 Parochus tenetur assignare congruam Coad-
jutori ex fructibus Parochie si sint suffi-
cientes aliàs tenentur Parochiani; &
num. 13.
- 9 Patronus si percipiat decimas Parochie
condemnari potest ad hujusmodi assigna-
tionem congruam, aliàs secus.
- 10 Quando sit locus restitutioni in integrum
adversus rem judicatam? Vide ibi.
- 12 Episcopus cogere potest Patronum, qui per-
cipit decimas Parochie ad eligendum alte-
rum Cappellanum pro celebrando Missam
in Aurora, si adsit necessitas, ac ad assi-
gnandam ei congruam, & num. 14.
- 14 Dissensus Parochi non attenditur urgente
necessitate constituendi Coadjutorem, seu
Vicarium temporaneum.

CASUS I.

PRÆ multitudinem populi Parochus Eccle-
siae Parochialis A. cum praesto esse ne-
quiret omnium Parochianorum spiritua-
libus necessitatibus cum notabili eorum
incommodo, & animarum dispendio;
Episcopus tempus quatuor dierum præ-
stitit Parocho, ut praesentaret unum Sa-
cerdotem Coadjutorem in animarum cu-
ra, qui confirmationem ab ipso expeteret;
Quoniam verò idem Parochus neglexit
nominationem facere juxta tempus præ-
finitum, Episcopus deputavit in dicta Ec-
clesia Parochiali in Coadjutorem Sacer-
dotem A, qui teneatur in Divinis inservire
atque Rectorem in administratione Sacra-
mentorum coadjuvare: Cùm autem ab
hac deputatione Coadjutoris facta ab Epi-
scopo reclamet praefatus Parochus; hinc
quaeritur -- An deputatio Coadjutoris Pa-
rocho sustineatur? --

- 1 Videtur dicendum ipsam sustineri; Epi-
scopus namque fundatam habet in jure in-
tentionem occurrendi necessitatibus Ec-
clesiarum existentium intra limites pro-
priae Diocesis, ibique deputandi Mini-
stros, ad Text. in cap. omnes Basilicæ 16.
quest. 7. cap. conquerente de offic. judic. or-
din. Rot. decis. 334. num. 4. par. 13. rec. &
Pars II.

in Valven., & Sulmonen. jurisdictionis su-
per manutentione 10. Decembris 1714.
S. Quam coram R. P. D. Falconerio. Unde
perspectis numero Animarum, quantita-
te reddituum Parochialium, ac insuffi-
cientia ipsiusmet solius Parochi dictæ Ec-
clesiae Parochialis, validè potuit ipsi Pa-
rocho deputare Coadjutorem; qui eum
adjuvaret in Cura Animarum; maximè
cùm ad hanc deputationem devenerit af-
signato prius termino eidem Parocho ad
nominandum sibi Coadjutorem; & hoc
per ipsum intra dictum terminum non no-
minato.

- 2 At hoc non obstante cenfeo responden-
dum praefatam deputationem Coadjuto-
ris, seu Vicarii temporalis factam ab Epi-
scopo non sustineri; Siquidem jus depu-
tandi ministros in Ecclesia Parochiali Pa-
troni pro ejus servitio de jure spectat
ad hujus Rectorem, qui habere dicitur to-
tale ejusdem Ecclesiae regimen, & guber-
nium; adeo ut Parochus in propria Eccle-
sia Parochiali non solum potest eligere, &
deputare Sacristam, & Clericum Missis in-
servientem; verùm etiam sibi assumere
Sacerdotem in Vicarium, seu Coadjuto-
rem temporaneum; qui eum coadjuvet,
& administret in Cura animarum; & qui-
dem non solum sine licentia Episcopi jux-
ta resolutionem Sac. Congregationis Con-
cilii in Pragen. jurisdictionis 14. Januar.
1708. ad decimum; Sed etiam absque con-
sensu Patroni, juxta dispositionem hujus
Canonis; & docent Covarr. practicar. quest.
lib. unic. cap. 36. num. 10. Valeron. de trans-
act. tit. 3. qu. 6. num. 32. & plenè probat
Barbos. vot. decis. 56. num. 56.

- 4 Igitur Episcopus poterat quidem cogere
dictum Parochum sibi nominare ali-
quem Sacerdotem in Coadjutorem; non
verò talem Coadjutorem ei deputare; cùm
Episcopus vigore Concilii Tridentini cap.
4. sess. 21. de reformat. habeat solum hu-
jusmodi jus cogendi Parochos ad sibi ad-
jungendos tot Sacerdotes, quot sufficiant
pro Sacramentorum administratione; non
verò jus deputandi eis Coadjutorem, ibi:
*Episcopi etiam tamquam Apostolicae Sedis
delegati in omnibus Ecclesiis Parochialibus,
vel Baptismalibus, in quibus Populus ita
numerofus sit, ut unus Rector non possit suffi-
cere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis,
& Cultui Divino peragendo; cogant Recto-*

res, vel alios ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & Cultum Divinum celebrandum.

- 5 Nullatenus adversante, quod Episcopus habeat juris assistentiam occurrendi necessitatibus Ecclesiarum intrâ propriam Diœcesim existentium, ibique Ministros deputandi, quia hoc procedit quoad concessionem, visitationem, quoad facultatem examinandi, & approbandi Sacerdotem in Coadjutorem à Parocho nominatum, eique licentiam concedendi, ad hoc ut Ecclesiæ inservire valeat, Ministros, quæ corrigendi; vel procedit in Ecclesiis pleno jure subiectis Episcopo, ejusque Mensæ unitis, sive carentibus Rectore, aut alio legitimo Administratore; Secus in præfenti, ubi Ecclesia Parochialis, suum Rectorem habet, ut ferè his eisdem verbis simili objecto respondet *Sac. Rota in Puteolana jurisdictionis 3. Julii 1705. §. Minime cum seq. coram R. P. D. Lancetta.*
- 6 Et ita in simili Casu resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in *Triventina Deputationis Coadjutoris 11. Januar. 1716.* ubi cum Episcopus, elapso termino Parocho Ecclesiæ Parochialis S. Angeli Terræ Frosoloni, assignato ad nominandum Coadjutorem hunc eidem Parocho deputaverit quæsitum fuit -- *An deputatio Coadjutoris Rectori Ecclesiæ Parochialis S. Angeli Terræ Frosoloni sustineatur* -- cui Sac. Congregatio respondit -- *Negative, & Ordinarius provideat ad formam Concilii.*
- 7 Deputatio igitur Coadjutoris, & aliorum Ministrorum spectat, ut dixi, ad ipsum Rectorem, qui tamen Coadjutor, seu Vicarius temporaneus nequit Parochum impedire, nè exerceat functiones Parochiales pro suo arbitrio in Ecclesia, nec potest lucrari emolumenta funerum Baptismorum, & matrimoniorum, quæ sunt jura Parochialia, & solita dari Parocho, nisi adsit in contrarium observantia juxta resolutionem Sac. Congregationis Concilii in *Ueliterna servitii, seu Parochialis 17. Junii 1702. in responsione ad secundum, & tertium.* Et eidem Coadjutori tenetur Parochus assignare congruam ex fructibus Parochiæ si sint sufficientes, aliàs tenerentur Parochiani eam subministrare juxta Sac. Concilium Tridentinum *cap. 4. sess. 21. & cap. 13. sess. 24. de reform. Rot. decis. 204.*

9 nu. 5. & seq. par. 17. rec. Nec ad hanc congruam assignandam condemnari posset Patronus; nisi in casu, quo ipse aliquo legitimo titulo perciperet decimas Parochiæ; ut resolvit Sac. Rota in *Pampilonen. Missæ in Aurora 26. Junii 1716. coram R. P. D. Althann. hic impressa.*

R. P. D. ALTHANN

Pampilonen. Missæ in Aurora.

Veneris 26. Junii 1716.

Agnoscentes Incolæ Loci de Narvarte, sexaginta circiter compositi domibus, plerisque inter se dissitis etiam per spatium medietatis Leucæ, ob non existentiam alterius Ecclesiæ, quàm Parochialis, quod in diebus festivis omnes accedere nequirent ad illam unicam Missam, quam vocant *Popularem*, per Parochum celebrari solitam, nè Pastores, cæterique Parochiani Urbani Sacrum audire omitterent, ob impossibilitatem, & periculum, relinquendi omnes simul, eodemque tempore, proprias domos, & Armenta, operæ pretium duxerunt instare coram Ordinario Pampilonen., ut in adiutorium Divini Cultus destinaret aliquem Cappellanium, qui in diebus de præcepto festivis tantum alteram celebraret Missam in Aurora, ad hoc, ut unâ simul consultum esset Cultui Divino, & propriis incumbentiis, aliisque Domesticis necessitatibus, & voti compotes effecti remanserunt; Nam idem Ordinarius, audita depositione 26. Testium super expositis ab Universitate ejusdem Loci inductorum, & recognoscens etiam ex depositione aliorum Testium ex parte Parochi examinatorum super redditibus certis ejusdem Parochialis, quod isti non ascenderent, nisi ad ducatos triginta, sententiam definitivam protulit, in qua condemnavit Joannem de Vicunna & Zozaya tunc Patronum, ejusque in Patronatu Successores ad extradendos ex suis decimis annuos ducatos viginti pro d. Cappellano desuper celebraturo in aurora, reservato tamen eidem Patrono jure illum nominandi, confirmatam subinde in gradu appellationis per Patronum, & Parochum interpositæ in Curia Metropolitana Burgen., & licèt ab hujusmodi posteriori sententia appellaverint, attamen, cum intrâ biennium non transporta-

verint acta, eadem sententia transitum fecit in rem judicatam, qua de re consultis hodie per me Dominis, *An constet de causis restitutionis in integrum*, negativum prodiit responsum.

10 Stetit decidendi ratio in eo, quod agebatur de re judicata de sui natura rem clarā, & manifestam faciente, adversus quam, nisi doceatur de earumdem sententiarum injustitiam, ex qua desumi valeat læsio, haud quaquam locus esse videtur extraordinario remedio restitutionis in integrum, ut monet *Innocen. in cap. ex literis de restit. in integr.*, ibique *Butr. in fine versic. quandoque petitur*, & *Abb. versic. dubium*, *Bald. in leg. fin. C. si minor. seu major.*, & *Rot. decis. 207. num. 2. par. 17. decis. 194. num. 1. & 2. par. 19. rec.*, in *Romana donationis 21. Junii 1706. §. Si quidem coram Eminentissimo Scoto*, in *Firmana Commenda 23. Martii proximè præteriti §. Perspicua coram Me*, & in *Hispalen. Decimarum 23. Martii proximè præteriti §. Nulla quippè, pariter coram Me*. Maxime, quando, prout in casu, accessit etiam ejusdem Successoris in Patronatu declaratio, se non opponendi prædictæ instantiæ ab incolis factæ, quinimo illi consentiendi, ut in illorum *Summar. num. 5.* cum tunc petens restitutionem in integrum, majori onere gravetur, injustitiam rei judicatæ clarā undique probandi, adeo ut nullo colore defendi queat, ut tradunt *Bart. in l. 1. num. 5. & 9. Cod. si advers. rem judic. Gallerat. de renunc. lib. 2. cap. 5. nu. 7. & seq. & Rot. decis. 626. num. 11. par. 18. decis. 414. num. 14. par. 19. rec. in Romana ornatus 6. Junii 1708. §. Præterea coram bon. mem. Omanna*, & in *Neapolitana ampliationis Ecclesiæ, & Sacrificiæ 15. Maji proximè præteriti §. Restitutioni in integrum coram R. P. D. meo Crispo*.

In præsentī autem casu tantum abest, quod de hujusmodi injustitia doceri valeat, ut potius è converso ejusdem Rei Judicatæ Justitia undique perspicua effulgeat ex ipsa dispositione *Sac. Concilii Tridentini cap. 4. de ref. sess. 21.* In eo enim non

11 solum demandatur, quod Episcopi cogere debeant Rectores Parochiarum, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes adjungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & *Cultum Divinum celebrandum*, sed etiam præcipitur, si Pa-

rochiani ob distantiam, seu difficultatem, sive magnum incommodum ad percipienda Sacramenta, & Divina Officia audienda accedere nequeant, Parochias dividi, novasque pro eisdem Parochianis distantibus construi, cui ultimæ parti etiam consonat dispositio *Text. in cap. ad audientiam de Eccles. adifican.*, & de utraque testatur *Fagnan. in eodem cap. ad audientiam num. 16. & pluribus sequen. & n. 24.*

Ab hujusmodi profectò clara dispositione in necessarium consequens emergit, quod concurrentibus in hypothese omnibus illis causis ibi expressis, utpote concludenter probatis per tot Testes, si erat in facultate Episcopi devenire ad novæ Parochiæ erectionem intrâ illius limites, etiam invito Rectore ejusdem Ecclesiæ Matricis, ut præter d. dispositionem Conciliarem, tenet *Gloss. in dicto cap. ad audientiam de Eccles. adific.* ibique *Innocen. & Hostiens.* ambo in princ. in verbo *sine magna difficultate*, & *Fagnan. num. 16. & pluribus sequen. & signanter sub num. 20. vers. ideoque*, & dixit *Rota in decis. 239. num. 3. & decis. 484. num. 1. par. 1. rec. & dec. 375. num. 3. coram Emerix jun.* Quanto fortius

12 valuit, mitius agendo, condemnare, & cogere Patronum; ejusque Successores pro tempore ad eligendum alterum Cappellanum pro celebrando Missam in Aurora, ad eorum libitum nominandum, eique per Patronos pro tempore ad extradendos dd. annuos ducatos 20., cum in hoc nil aliud fecisse dicatur, nisi uti remedio à dispositione Conciliari in dicto cap. 4. in princ. sibi impartito, cogendi scilicet Rectorem, ut sibi Sacerdotem adjungat ad Sacramenta exhibenda, & Cultum Divinum, atque Sacrum celebrandum tempore, quo Parochiani illud audire valeant, prout in puncto probat idem *Fagnan. in dicto cap. ad audientiam de Eccles. adifican. num. 20. vers. ideoque 24. & 25.* & in his expressis terminis celebrationis Missæ in Aurora adest resolutio *Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium edita 18. Februarii 1592. relat. per Nicol. in Floscul. verb. Missa n. 31.*

Quin aliquod gravamen desumi valeat, ex quo fuerit condemnatus Patronus ad subministrandam prædictam tenuem congruam ducatorum 20. eidem Cappellano; nam si Parochus ex fructibus certis, juxta de-

depositionem Testium, non percipit nisi ducatos 30., qui ex decimis sibi solvuntur ab eodem Patrono, cogi utique minimè potuit idem Parochus ad d. subministrationem ex aliis emolumentis sibi eventualiter obvenientibus ex spontaneis Parochianorum oblationibus, cum hæc, tamquam incertæ, subjici nequeant d. oneri certo, quando alias neque sunt imputabiles in principalem congruam ipsi Parocho debitam, ut dixit *Rot. decis. 429. nu. 8. coram Greg. & decis. 420. num. 2. par. 1. rec.*

13 & Parochiani non tenentur, nisi in subsidium, quatenus scilicet satis non forent decimæ, cæterique fructus certi ad Parochialem spectantes, juxta sancita per *Sac. Concil. Trident. sess. 21. d. cap. 4. & sess. 24. cap. 13. de ref. & respondit Rot. in dec. 204. num. 5. & seq. par. 17. rec.* Evidens exinde redditur, quod omni cum justitia idem Patronus, ejusque successores fuerunt condemnati ad eandem subministrationem faciendam Cappellano à se ipsis nominando, quia sicut Patroni percipiunt cunctas decimas hujus Parochiæ, ut deponunt Testes ab utraque parte examinati, ita ex illis solvi debet dicta subministratione, ut in specie tradit *Fagnan. in cap. cum contingat de decim. num. 44. & seqq.* cum eisdem decimis infitum sit onus, etiam de jure Divino, sustentandi Ministros Parochialis Ecclesiæ, juxta *Can. omnes Decima 17. quest. 7. cap. cum tua de de decim. Rot. cor. Gregor. dicta decis. 429. ubi Adden. num. 4. in rec. decis. 392. per tot. & signanter num. 6. par. 13. & in puncto, quod Patronus Ecclesiæ ex immemorabili consuetudine, & Apostolico Privilegio decimas percipiens teneatur ad hujusmodi congruæ assignationem probat *Tondut. de Pens. cap. 8. nu. 5. & 8. & respondit Rot. decis. 5. par. 2. divers. decis. 420. num. 7. & sequen. par. 1. rec. decis. 84. in princ. coram Millino decis. 839. num. 3. coram Seraphin. & decis. 361. num. 9. coram Benincas.**

14 Multoque minus obsistere visa fuit oppositio Parochi, ejusque denegatus consensus; quoniam urgente, ut hic, necessitate constituendi Cappellanum in adimplementum celebrationis Cultus Divini ejus dissensus, & oppositio non attenditur, cum tunc agatur pro impleto suæ obligationis, juxta d. literalem dispositionem *Sac. Concil. Tridentin. d. cap. 4. relat. in his*

terminis per *Fagnan. in d. cap. cum contingat de decim. cap. 42. & seq.* eoque fortius, quando, prout in casu, juxta Canonistarum opinionem, de qua *Fagnan. in d. cap. ad audientiam de Eccles. edifican. sub n. 20. vers. ideoque*, idem Parochus nullam habet causam contradicendi; tum quia præjudicium allegatum quoad diminutionem oblationum, quæ ipsi Parocho fieri solent in celebratione Missæ Popularis, ex quo etiam admissa aliqua illarum diminutione, adhuc Parochus remaneret congruè provivus, cum de præsentibus, comprehensis illis ducatis 30. subministratis à Patrono, percipiat annuos duc. 350., juxta depositionem Testium ejusdem Universitatis, vel saltè ducatos 200. juxta Testes ab ipso Parocho inductos, & ulterius, si non adessent prædictæ decimæ à Patrono possessæ, stante hujusmodi necessitate, valeret etiam Ordinarius illis assignare ratam dictarum obventionum, absque consensu Rectoris juxta opinionem *Fagnan. in dicto cap. cum contingat de decim. sub d. num. 42. & seq.* Tum etiam quia favor, & argumentum Cultus Divini similia præjudicia non curat, sed longè antecellit, ut inquit *Text. in cap. ad audientiam de Eccles. edific. Rot. coram Seraphin. decis. 847. num. 3. & in rec. decis. 258. num. 23. par. 7. & dec. 165. n. 17. par. 16. & cæteris adductis in supradicta Neapolitana ampliacionis Ecclesiæ, & Sacristiæ 15. Maji proximè præteriti S. Absque eo, quod cor. R.P.D. meo Crispo.*

Et ita unica &c.

ARGUMENTUM.

Canonico seni, aut infirmo possidenti Canonicatum de Jure patronatus, an dari possit Coadjutor cum futura successione absque consensu Patroni?

SUMMARIUM.

- 1 *Summus Pontifex ex Causis præscriptis à Sac. Concilio Tridentino dare solet Canonico infirmo, aut seni Coadjutorem cum futura successione.*
- 2 *Summus Pontifex concedere non solet Coadjutorem cum futura successione Canonico infirmo, aut seni absque consensu Patronorum.*

Rot,

- 3 Rot. decis. 162. par. 12. rec. non firmat in deputationibus Coadjutorum cum futura successione non requiritur consensus Patronorum laicorum.
- 4 Coadjutor vivente Coadjuto debet habere ultimum locum tam in choro, quam in aliis functionibus Ecclesiasticis.
- 5 Potest interesse choro, & Divinis Officiis, etiam quando Canonicus Coadjutus interest.
- 6 Non potest ad Officia Capitularia valide eligi, nec illa exercere. Limita ut ibi.
- 7 Canonicus Coadjutor potest per seipsum explere functiones Ecclesiasticas, & eo impedito, aut nolente, jus eas explendi non devolvitur ad Canonicum in turno succedentem; sed spectat ad Coadjutorem.

CASUS II.

GRavi infirmitate, ac ferè decrepita senectute laborans quidam Canonicus Cathedralis A, qui possidet Canonicatum de jurepatronatus Laicorum supplicavit, ac obtinuit sibi dari à Dataria Apostolica Coadjutorem cum futura successione, nulla facta mentione, quod Canonicatus erat de jurepatronatus laicali; Quæritur in hoc casu, an literæ Apostolicæ Coadjutoria sint exequendæ?

I Affirmativè respondendum videtur: Summus namque Pontifex concurrentibus causis expressis, & præscriptis à Sac. Concilio Tridentino cap. 7. sess. 25. de reform. nimirum urgente necessitate, & evidenti utilitate dare potest, & solet Canonico infirmo, aut seni Coadjutorem cum futura successione, nè fraudetur debitis servitiis Ecclesia, quæ habet à Coadjutore illas operas, quas Coadjutus non potest præstare ob senectutem, vel infirmitatem, aut aliam inhabilitatem. Fagnan. in cap. Nulla de concess. præben. num. 84. Gavant. in Enchirid. sive Manual. Episc. verb. Coadjutor num. 5. Ventrigl. in prax. tom. 2. annot. 13. §. unic. num. 17. Gratian. discept. 805. num. 31. §. unic. num. 39.

Non obstat, quod Canonicatus sit de jurepatronatus Laicorum, & quod hoc non fuerit expressum Summo Pontifici. Hæc namque animadversio retardare non valet executionem supradictarum literarum Coadjutoria; Quoniam videtur id non esse exprimendum, dum videtur non

esse necessarius consensus Patronorum, non solum in datione Coadjutoris merè temporalis, ut in superiori Casu firmatum fuit; sed nec in datione Coadjutoris perpetui cum futura successione; siquidem cum possit Coadjutor decedere ante Coadjutum, & de tempore gratiæ non sit aperta vacatio ad favorem Patronorum, nullum eis fit præjudicium, ut loquitur Rota decis. 162. n. 47. par. 12. rec.

2 Hoc tamen non obstante, censeo præfatas literas Apostolicas Coadjutoria non esse exequendas, & esse subreptitias; Etenim si Papa scivisset Canonicatum hunc esse jurispatronatus laicali, gratiam Coadjutoria cum futura successione non concessisset, aut difficilius; cum non intendat per suas gratias unquam præjudicare laicis, nè isti retrahantur à fundatione, constructione, aut dotatione Ecclesiarum, & consequenter non intendat dare hujusmodi Coadjutorias perpetuas absque consensu Patronorum laicorum, ad hunc effectum omnino requisito, nisi expressè eorum jurispatronatus derogat, ut docent Lambertini. de jurepatron. lib. 2. par. 1. q. 6. art. 20. num. 4. ibi -- Unde si de hujusmodi Coadjutoribus, & futuris successoribus loquimur, & Papa illos concedit, & derogat expressè Patronis laicis, quod facere non potest &c. aliàs si non derogaret expressè, dicerem non intelligi eis præjudicatum, unde moriente idem Rectore, Patroni laici poterunt præsentare, non ita dicerem de Patronis Ecclesiasticis, cum illis possit Papa præjudicare -- Vivian. eodem tract. par. 2. lib. 5. cap. 5. num. 151. ibi -- Et si detur Coadjutor cum futura successione Rectori Ecclesia Patronata requiritur consensus Patroni, nisi ei sit expressè derogatum -- Gonzal. super regul. 8. Cancell. glos. 5. §. 9. num. 18.

3 Hinc non adversatur dicta decis. 162. par. 12. rec. ubi supra, ibi enim Sac. Rota non firmavit, quod in deputationibus Coadjutorum cum futura successione non requiratur consensus Patronorum laicorum; sed solum asseritur, quod Domini de hoc non leviter dubitarunt, eo submotivo, quod cum possit Coadjutor decedere ante Coadjutum nullum Patronis fit præjudicium; sed hoc motivum dubitandi mihi videtur inefficax, cum potius sit verisimilis præmorientia Coadjuti senis,

- nis, ac graviter infirmi, quàm Coadju-
 ris sani, & juvenis. *quod si in multis non*
- 4 Et hic nota, quod Coadjutor vivente
 Coadjuto debet habere ultimum locum
 tam in choro, quàm in aliis functionibus
 Ecclesiasticis, juxta sensum Sac. Congre-
 gationis Concilii *in Narnien. 5. Maii 1646.*
Lib. Decret. 18. pag. 90. ad tertium, quod
- 5 possit interesse choro, & Divinis Officiis,
 etiam quando Canonicus Coadjutus in-
 terest, secus verò Capitulo, aut actibus
 Capitularibus; eadem Sac. Congregatio
in dicta Narnien. ubi supra, & in Bergomen.
residentia 5. Junii 1655. Lib. Decret. 19.
pag. 470. ter. Quod non possit ad Officia
- 6 Capitularia validè eligi, nec illa exerce-
 re, nisi aliter in literis Apostolicis Coad-
 jutoria sit provisum *in Pisaur. 4. Julii*
1654. Lib. Decr. 19. pag. 362. Quod Cano-
 nicus Coadjutus possit per seipsum exple-
 re functiones Ecclesiasticas, non obsta-
 te, quod habeat Coadjutorem; & eo im-
 pedito, aut nolente potest illas peragere
 Coadjutor; non verò quod jus eas ex-
 plendi devolvatur ad Canonicum in tur-
 no succedentem; ut novissimè resolutum

fuit à Sac. Congregatione Concilii *in Flo-*
rentina Præminentiarum 9. Aprilis 1718.
 me studente apud R. P. D. Lambertinum,
 meritissimum ejusdem Sac. Congregatio-
 nis Secretarium, ubi cum Canonici Col-
 legiatae Ecclesiae S. Laurentii pretende-
 rent Coadjutum per seipsum explere non
 posse functiones nuncupatas de Hebdo-
 mada, & Turno; nec eo impedito, aut
 nolente, eas peragi debere à Coadjuto-
 re, sed à Canonicis proximè succedenti-
 bus, fuerunt disputata sequentia dubia,
 nimirum Primò: *An Canonicus Coadjutor*
possit per seipsum explere functiones nuncu-
patas de Hebdomada, & Turno in casu &c.
 Secundò: *An eo impedito, vel nolente possit*
dictas functiones peragere Coadjutor, seu po-
tius jus eas explendi devolvatur ad Canoni-
cum in Turno succedentem in casu &c. Qui-
 bus responsum fuit: Ad primum *Affirma-*
tivè: Ad secundum Affirmativè quoad pri-
mam, & negativè quoad secundam partem.
 Et hæc pro hac *Secunda Parte* hujus Ope-
 ris dicta sufficiant ad majorem Dei, Dei-
 paræque Virginis gloriam.

F I N I S .